

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inerati do 30 petič vrt A Din 2, do 100 vrt B Din 2.80, od 100 do 300 vrt C Din 3, večji inerati petič vrt D Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 161

Postna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Odličen sokolski gost v Ljubljani:

Zdravo, starosta slovanskega Sokolstva!

Prisrčen sprejem starešine vseslovanske sokolske zveze dr. Stanislava Bukovskega

Ljubljana, 4. februarja.

K sprejemu staroste ČOS in Zveze slovanskega sokolstva dr. S. Bukovskega so se dopoldne zbrali na peronu glavnega kolodvora v najlepšem številu zastopniki sokolske in nacionalne javnosti, številni oficirski zbor in mnogo ob-

činstva. Peron je bil skoraj ves zaseden. Med odličnimi zastopniki javnosti in sokolstva smo opazili češkoslovaškega konzula inž. S. Miňovskega, prvega namestnika SSKJ E. Gangla, starosta ljubljanske župe dr. Pipenbacherja, zastopnika dravske divizijske oblasti kapetana I. klase Maksimoviča, predsednika JČ lige dr. E. Stareta, predsednika Češke občine Ryška, zastopnika Zveze vojnih dobrovoljcev Princiča, staroste ljubljanskih sokolskih društev, župnega podnačelnika Lubeja, zastopnika Narodne odbrane Rupnika in Kololija, znanega rodoljuba V. Rohrmanna in druge.

Beograjski brzovlak je prišel približno s četrtino zamudo. Ko je vlak privozil na peron, je zaigrala vojaška godba dravske divizije v pozdrav gostu sokolsko koračnico. Dr. Bukovský se je pripeljal v spremstvu tajnika Kepla, zastopnika SSKJ Gregoriča in župnega tajnika Flegarja, ki se mu je peljal naproti. Občinstvo je gosta viharno pozdravilo. V imenu sokolstva naše banovine ga je pa pozdravil starosta ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacher, želeč mu iskreno dobrodošlico in da bi njegovo bivanje med nami rodilo najlepše sadove za medsebojno sodelovanje naših in češkoslovaških Sokolov. V

imenu JČ lige v Ljubljani in Izvršilnega odbora JČ lig dravske banovine je gosta pozdravil dr. E. Stare, ter dejal, da njegov obisk pri nas pomeni za nas pravi praznik. Dobrodošlico je izrekel gostu tudi predsednik ČO Ryška, nakar se je dr. Bukovský vsem iskreno zahvalil. Izrazil je svoje veliko veselje nad svidenjem s sokolskimi delavci v naši državi in dejal je, da se ga bivanje v naši državi dojmilo še tem bolj, ker so mu vtiski segli do srca. Naglasil je, da ves češkoslovaški narod spremlja v duhu njegovo potovanje in bratsko sodelovanje naših in češkoslovaških Sokolov. Zagotovil nas je, da češke Sokole veže z nami pravo bratstvo ter da so oni prav tako naši, kakor mi njihovi. Gost se je pozdravil s sokolskimi delavci in z zastopnikom dravske divizije, nakar se je odpeljal v hotel Slon.

Takoj potem se je odpeljal na Tabor, ter obiskal župno pisarno in Sokola I. Na Taboru ga je prvi pozdravil kot domačin starosta Sokola I. inž. Bevc. Po pozdravu na Taboru se je gost odpeljal v Narodni dom, kjer so ga pozdravili zastopniki matice našega sokolstva. Dvorana je bila za to priliko posebno lepo okrašena. Ob Tyrševem kipu sta bila novi in zgodovinski stari prapor. Gosta je pozdravil starosta Kaj-

zelj. Pri pozdravu je bil navzoč tudi častni starosta dr. Murnik, zaslužni sokolski delavec Bojan Drenik in vadiateljska zborna. Popoldne pojde gost na pokopališče, kjer se pokloni na Orahovem grobu. Zvečer bo na Taboru pozdravna akademija, jutri opoldne pa dr. Bukovský odhaja.

Drage mu gostu prirede Sokoli drevo ob 20. v dvorani Sokolskega doma na Taboru pozdravni večer, na katerem bo imel dr. Bukovský predavanje. Uprava sokolske župe bratsko vabi sokolsko članstvo, da se drevi udeležijo pozdravne večera v sokolskem kroju, ostali pa v civilni obleki s sokolskim znakom. Vsa društva naj prinesejo s seboj prapore. Sporedne večerne akademije je naslednji: 1. Sprejem br. dr. Bukovskega pri vstopu v dvorano s prapori in pozdrav župnega staroste br. dr. Pipenbacherja. 2. Godba Sokola I. zaigra »Sokolski pozdrav« in češkoslovaško himno. 3. Predavanje. 4. Godba Sokola I. zaigra jugoslovensko sokolsko himno. 5. Juvaneč: Dvignimo srca in Marikovič: Narodni zbor. Zapoje sokolski pevski zbor. 6. Telovadne točke. 7. Himna: Hej Slovani. Pojejo vsi udeleženci akademije. Poleg Sokolov in naraščaja vabljen vsa narodna javnost.

„Češkoslovaški se ni ničesar bati“

Pomirljiva izjava prezidenta Beneša

Praga, 4. februarja. r. Prezident republike dr. Beneš je danes sprejel večjo deputacijo gospodarskih organizacij. V svojem nagovoru je med drugim izjavil: Kljub oblikom na mednarodnem obzorju homo ohranili mir. Vzemirja-joča dejstva v Evropi so izolirana sprica odločne večine držav, ki se zavedajo, da bi vsako nepremišljeno dejanje, zlasti pa vsako ogrožanje naše države brez-pogojno dovedlo do evropske katastrofe. Država, ki ima nad 50 milijonov

prebivalcev, ki je moralno in psihično zdrava, tehnično in materialno močna, notranje naraščajoča, je varen člen v evropskem sodelovanju. Zapadna Evropa čuti, da spada ČSR k njej in da bi bilo nevarno, če bi bila ta država ogrožena. Velika večina evropskih držav bi čvrsto in odločno nastopila proti onem, ki bi dal povod za novo katastrofo Evrope. Tega se zavedajo zlasti zapadnoevropske države. Zato moremo mirno gledati v bodočnost.

Zanimiv predlog za radikalno rešitev manjšinskega problema

Narodne manjšine naj se izsele v svoje domovinske države

Praga, 4. febr. g. V krogih slovaške narodne manjšine na Madžarskem in madžarske narodne manjšine na Češkoslovaškem živahno komentirajo predlog, ki ga je sprejel glede radikalne rešitve manjšinskega problema budimpeštanski vseučiliški profesor dr. Kovacs. V »Pesti Naplac« je namreč predlagal, naj se narodne manjšine prisilno izselijo v svoje domovinske države. Kovacsev predlog je slovaški po-

litik dr. Fedor Hudek sprejel zelo simpatično in predlaga, naj se manjšinsko vprašanje reši tako, da se Slovaki, Rumuni in Jugoslaveni iz Madžarske izselijo v svoje domovinske države, iz držav Male antante pa naj se madžarska narodna manjšina preseli na Madžarsko. Na ta način bi bili enkrat za vselej odpravljene vsi manjšinski spori med državami Male antante in Madžarsko.

Tudi Litvinov osumljen

Dolže ga, da je imel v Ženevi sestanek z odposlanci Trockega

Riga, 4. febr. br. Po poročilih iz Moskve postaja spor med GPU in rdečo vojsko vedno bolj oster. Na grožnjo GPU, da bo aretirali celo vrsto oficirjev, ki se ji ne zde dovolj zanesljivi, je maršal Vorosilov sam prešel v ofenzivo in dal aretirati in zapreti večje število uradnikov GPU. To postopanje Vorosilova smatrajo za odkrito vojno napoved Stalinu, ki je zahteval v roku treh dni sestavo spiska vseh nezanesljivih oficirjev.

Osemdji izvršni odbor komunistične stranke je na Stalinovo pobudo sklenil izvršiti novo občeizborno v stranki ter izločiti vse, ki so kakorkoli osumljeni, da rovarijo proti Stalinovemu režimu ali proti Stalinu osebno. Med temi je tudi Litvinov, ki ga GPU dolži, da je na nedavnem zasedanju sveta Društva narodov imel v Ženevi sestanke z odposlanci Trockega, dočim so njegovo ženo obdolžili, da je imela odnose z Radekom in Sokolnikom ter da je podpirala njuno zarotniško akcijo proti Stalinu. Zena Litvinova je proglašena za jetnico GPU in ne sme več zapustiti svojega stanovanja.

Litvinov se je danes vrnil iz Ženeve v Moskvo in se je takoj javil pri Stalinu. Na vprašanje novinarjev glede aretacije njegove žene je odklonil vsako pojasnilo in je bil sploh nenavadno molčljiv, zena v

zadnjem procesu obsojenega Sokolnikova je bila za 10 let izgnana v Sibirijo.

London, 4. febr. o. Listi so tudi danes objavili alarmantne vesti o notranjepolitičnem položaju v Rusiji, ki so prispele v London preko Varšave, Rige in Stockholma. Kljub demantiju ruske vlade trdijo, da je bila Leninova vdova Krupskaja vendarle postavljena pod polic. nadzorstvo in da ne sme zapustiti stanovanja. Enaka usoda je doletela tudi žena Litvinova, ki je po rodu Angležinja, hči sira Roberta Lewisa.

Po drugih vestih iz Moskve se vršijo tam priprave za velik proces proti 34 Nemcem, ki bodo obtoženi zaradi sabotaže v industrijskih podjetjih in zaradi zvez s Trockijem. Med njimi je več nemških inženjerjev, ki so prišli v Rusijo kot strokovnjaki, pa tudi nekaj nemških kolonistov. Baje so obtoženci služili za zvezo med nemškimi agenti v Rusiji in Trockiju. Glavni obtoženec je inž. Steln, ki bi moral pri zadnjem procesu proti Radeku in tovaršem nastopiti kot prič. Pravijo, da bo tudi ob tej priliki več obtožencev obsojenih na smrt.

Varšava, 4. febr. o. Iz Moskve poročajo, da je bil aretirani guverner ruske državne banke. Baje so obtoženci na zadnjem procesu s svojimi izpovedmi hudo obremenili tudi njega.

12.000 otrok brez očeta in matere

Nedolžne žrtve španske državljanske vojne — Španska vlada prosi inozemstvo, da se jih usmili

Pariz, 4. febr. br. Valencijska vlada je poslala francoski in angleški vladi noto, v kateri jih naproša za sodelovanje pri preskrbi nedolžnih žrtve španske državljanske vojne, predvsem otrok, ki so izgubili svoje starše, bodisi da so padli v boju, bodisi da so na begu zgoreli svoje matere in očete. Takih otrok je po podatkih valencijske vlade okrog 12.000. Španska vlada izjavlja, da trenutno ne more sama prevzeti skrbi za te nesrečne žrtve državljanske vojne, ter prosi zaradi tega, naj bi jim države, na katere se je obrnila, dovolile začasnno zatočišče in prevzele njihovo oskrbo, ki jo je španska vlada voljna povrniti. Kakor hitro bo državljanska vojna likvidirana, bo španska vlada te otroke spravila nazaj v domovino in poskrbela za njih vzgojo. Obenem pripomni valencijska vlada, da je Rusija že prevzela prvi transport takih otrok. S posebnim parnikom, ki je plul pod znakom

Rdečega križa, je šlo v Rusijo 880 španskih otrok.

Anglikanski škofi v Valenciji

Valencija, 4. febr. AA. V Valencijo je prišlo troje anglikanskih škofov, ki bodo preučevali razmere v pokrajini pod oblastjo madžidske vlade. Sprejel jih je minister Iruje kot strokovnjak v verskih zadevah, ki zastopa v vladi Baskie.

Nova akcija v Franciji proti prostovolcem

Pariz, 4. febr. w. Senator Charles Reibel je danes vložil pri predsedstvu senata predlog zakona, po katerem naj izgube francosko državljansko vojsko, ki so brez dovoljenja vlade vstopili v vojaško službo tuje države. Ta zakon je mišljen predvsem za prostovoljce, ki se bore v Španiji.

Poplave v Ameriki vedno večje

Newyork, 4. februarja. z. Upanje, da se bo položaj v poplavljenem ozemlju izboljšal, se ni uresničil. Zadnjih 24 ur se zopet vrstijo nalivi in so vse reke in pritoki začeli znova rapidno naraščati. Posebno kritičen je položaj v dolini Ohija, kjer se poplava vedno bolj širi. V strugi reke je sedaj več vode kakor popljev v 6 mesecih skupaj.

Upanje, da bodo naspiti vzdržali, se je izjalovilo. Večji del naspov je popustil in je na stotine kilometrov novega ozemlja poplavljenega. Najbolj kritičen pa je položaj v

spodnji dolini Mississippija. Tam je večeraj popoldne popustil glavni nasip nad mestom Memphis. Komaj so rešili 2000 delavcev, ki so bili zaposleni pri utrjevanju nasipov. Voda se je razlila v širini 15 in dolžini 56 km ter poplavlja več manjših mest in naselij. Mesto Memphis morajo z vso naglico evakuirati, ker ga bo vsak čas zalila voda. Število beguncev iz poplavljenega ozemlja je naraslo sedaj že na blizu poldrugi milijon.

Nepričakovana zmaga Čehoslovakov v alpski kombinaciji

Čehi so pokazali v alpskih disciplinah ogromen napredek

Banska Bistrica, 4. februarja (e). Večeraj je bilo tekmovalcev v slalomu, ki predstavljajo drugi del alpske kombinacije. Tekmovalci na proga je bila v Ulmanici, 8 km od Banske Bistric. Dolga je bila 450 m z višinsko razliko 200 m in 40 vrtljanci. Na startu je bilo 51 tekmovalcev. Čehoslovaki, ki so doleteli v alpskih disciplinah znatno zaostajali za nami, so pokazali velik napredek. Zlasti je presenetil Hromádka, ki se je tudi v smuku dobro plasiral. Naši tekmovalci so sicer zasedli boljša mesta kakor pri smuku, vendar tudi Čehoslovaki niso ničesar izgubili in bo zaradi tega skupna ocena slovanskega prvenstva v alpski kombinaciji zelo tesna v korist ene ali druge države.

Tekmovalci so se plasirali takole: 1. Hromádka (C) 2:18.1, 2. Berauer (HDW) 2:21, 3. Praček (J) 2:23, 4. Heim (J) 2:26.4, 5. Čivrtička (C) 2:29.2, 6. Lukč (C) 2:33.4, 7. Zajdar (J) 2:43.1. Državno prvenstvo v alpski kombinaciji je dosegel češki Nemeč Berauer. V slovanskem prvenstvu je v alpski kombinaciji red naslednji: 1. Hromádka, 2. Praček, 3. Heim, 4. Čivrtička, 5. Lukč, 6. Zajdar.

Na podlagi teh izidov je skoraj gotovo, da bo slovanski prvak v alpski kombinaciji Hromádka, ker je nadoknadil čas, ki ga je v smuku izgubil nasproti Heimu. Drugo mesto gre sigurno Heimu, tretji bo Čivrtička, četrta pa Lukč. S tem je tudi že sigurno, da bodo Čehoslovaki letos prvi zmagali v alpski kombinaciji.

Letos se vrši slovansko prvenstvo zadnjič. Tekmovanje v stafeti je že končano in ker je na vseh treh prvenstvih zasedla Češkoslovaška prvo mesto in prejela trkrat po 360 točk, si je v skupni oceni že priborila naslov slovanskega Prvaka v stafeti. Jugoslavija je dosegla v stafeti prvo leto 264.375 točk, naslednje leto 317.250, letos pa 348.750, skupno torej 930.375 točk, dočim imajo Čehoslovaki 1080 točk.

Končne stanje teč letosnje alpske kombinacije se ni izračunano, a tudi, če bodo letos zmagali Čehi, bo v celokupni oceni pripadlo slovansko prvenstvo Jugoslaviji, ki je na obeh prejšnjih prvenstvih zmagala. Na prvih dveh prvenstvih si je Jugoslavija priborila 456.099 očk, Češkoslovaška pa le 327.699 in s letošnjo zmago naskoka Jugoslavije ne bi smela nadekati.

Iz domače politike

„Misel in delo“

Kulturne in socialne revije »Misel in Delo« 1. letošnja številka je pravkar izšla. Revija izdaja in zalaga »Tisk jugoslovanskih naprednih akademskih starešin v Ljubljani, tiska pa Narodna tiskarna. Celoletna naročnina znaša 60 Din, polletna in četletna sorazmerno manj. Naročnina se pošilja na upravo Gosposvetska cesta 4/1. — Vsebinska je pestra in zanimiva. Članek: Samospoznanje, uvodnik. Al. Zalokar: Osnove zdravstvene politike. Dr. Miran Jekic: Vpliv stroškov na razvoj konjunktura. Ant. Lajovic: Pravo, sodobnost in kasacija. Obzorniki: Dr. Niko Zupanic: Španija, Sredozemlje, Balkan. Notranjepolitični pregled. Bolnišnice in zdravstveni pregled. Brezposelnost učiteljskega naraščaja. Poročila: O prevratni dobi na Primorskem. S. Zečević: Siromaštvo Jugoslavije. Drobline. — Ljubljancem bo posebno zanimivo poročilo dr. Cermelja o Del Biancovi knjigi, ki jo je izdal »Istituto delle edizioni accademiche« v Vidnu. V tem poročilu citamo: »Posebno obširno razprava (Del Bianco) o delovanju in smrti ljubljanskega podjetnika Frana Petriča, ki je edini od obsežne splošne družbe, preko tedanjega goristiške župana Bombiga osredotočene v videnski sekciji društva »Dante Alighieri«, plačal svoje delo s smrtjo. Iz tega poročila tudi izvedemo, da je pokojni trgovec z gramofoni Rasberger pošiljal informacije italijanskemu splošnoznemu uradu v Vidnu v obliki ljubljanskega romana in da sta že leta 1914. pribežala v Italijo dva Slovenci — Ivan Šuman in Fran Škerlovnik, ki je bil doma iz St. Vida nad Ljubljano. Šuman se je kasneje ustrelil v Vidnu, kjer so mu priredili demonstrativen pogreb in krsto zavili v slovensko trobojnico. — Kdor se hoče poglobljeje seznaniti z zanimivo vsebino revije, naj jo naroči ali pa si kupi to številko, ki stane 6 Din.

„Mi smo Hrvati samo u toliko...“

V Trgovskem domu na Susaku je imel predsednik Seljačke Sloge Rudolf Herceg te dni predavanje o načelih bivše hrvatske seljačke stranke. Izjavljal je med drugim: Vsak človek, ki proizvaja, lahko stroške proizvodnje prevzame na druge, samo kmet tega ne more. Kmet plača stroške za svoj trud in za proizvodnjo dvakrat sam, takrat ko dela in proizvaja in tudi potem, ko svoje proizvode prodaja, ker ni njih cena odvisna od kmeta samega, marveč od drugih. Glavno načelo vsakega seljaškega pokreta je, da je kmet subjekt v kulturnem ustvarjanju, a ne objekt. To stališče o kmetu kot nosilcu kulture mora postati tradicija. Kmet ali seljak ni noben stan, noben razred, marveč kmet je narod. Mi smo Hrvati samo u toliko, v kolikor ima naša narodnost kmetstvo obkroženo. Tako poroča »Obzor« in ne dodaja Hercegov izjavi nobenega komentiranja, pač pa jo je debelo podčrtal, iz česar bi se dalo sklepati, da ga ta izjava preseneta.

Minister Djordjević o sporazumu

Glasilo ministra Voje Djordjevića »Seljački Pokret« objavlja o sporazumu s dr. Mačkoni uvodnik, v katerem pravi med drugim: »Spor okrog notranje ureditve naše države je starejši, kakor država sama. Še za časa svetovne vojne je nastal spor zaradi notranje ureditve bodoče jugoslovanske države. Kar se tiče sporazuma s Hrvati, je šla srbska vlada zrušena opozicija nadalje. Toda njeno politiko bolj označuje borba za politično svobostino, kakor pa borba za novo ureditev države. To pa bolj ali manj velja za vse opozicijske stranke v Srbiji. Narod v Srbiji je navajen na enostaven način vladanja. On ne more lahko pojmiti in sprejeti zamotane odločitve in še tudi ne uvideva te potrebe. Zato je vprašanje, kakšen bi bil izid narodne sodbe, ako bi se na predložilo to vprašanje... Zdi se, da na sestanku dr. Stojadinovića dr. Maček ni prišlo do nebeh stvarnih rezultatov, kar pa ne zmanjšuje važnosti tega prvega stika...«

Vremensko poročilo

po stanju dne 4. februarja.
Rateče: —4 jarno, 50 snega, smej, drsniše in maza skakalnice uporabna.
Kranjska gora: —5, barometer se dviga, jarno, 40 snega, smej.
Vršč, Krnica: —6, jarno, na 100 snega 5 snež.
Bohinjska Bistrica: —3, na 50 zmrznjenega snega smej.
Dom na Komni: —5, na 120 zmrznjenega snega 4 snež.
Dom na Kravcu: —4, 50 zmrznjenega snega, za smučko ugodno proti Malinsku Zbornu.

Posebno poslopje za vajenske šole

Mestna občina ima že pripravljeno stavbišče za osrednjo vajensko šolo

Ljubljana, 4. februarja

Vajenske šole v Ljubljani so raztresene po vsem mestu v drugih šolskih poslopih. Če delj časa se kaže živa potreba, da bi vse te šole dobile strobo v posebnem poslopiju, ki bi lahko služilo svojemu namenu. Ker je stavbišče za šolsko poslopje že določeno in ker je prišlo že v razpravo vprašanje zidanja, je potrebno da informiramo javnost o tej zadevi.

Zdaj so vajenske šole v Ljubljani po večini nameščene v poslopih osnovnih in meščanskih šol. Ta poslopja so itak prenapolnjena tako, da jih ne morejo niti posteno zračiti. Samo po sebi se razume, da so prilagodena predvsem svojim namenom in ne potrebam vajenskih šol. Vajenske šole nimajo dovolj učil in ne prostora, razen tega se pa čas pouka v njih mora ravnati po pouku osnovnih šol, ki se izpraznijo šele sveder. Zato vajenci obiskujejo šole, ko bi bili najbolj potrebni počitka — zlasti ob nedeljah — in ko zaradi utrujenosti ne morejo slediti pouku.

V osnovni šoli na Ledini je mehanično tehniška nadaljevalna strokovna šola, na Grabnu gostuje šola za stavbne obrti na Prulah je moška šola za umetne in oblačilne obrti, v šenjskobojski šoli pa za vajenke teh obrti, na Vrtači obiskujejo svojo šolo vajenci živilske in brivske stroke itd. Razen tega je v Ljubljani vajenska šola za grafično stroko (v poslopiju trgovske akademije), vajenska šola za gostinske obrti v Gostilničarskem domu na Prulah, trgovski vajenci pa imajo svojo šolo v Trgovskem domu. Pod Ljubljano zdaj spadajo tudi vajenske šole v Moestah, Zg. Sisk in na Viču. Za vse te šole, razen gostinske in trgovske gimnazije, bi potrebovali posebno poslopje.

O potrebi zidanja posebnega centralnega poslopja za vajenske šole so govorili letos tudi že na plenarni seji Zbornice za TOI. Zborniški svetnik M. Urbas je predlagal, naj zbornica posveti temu vprašanju svojo pozornost, da bo Ljubljana čim prej dobila primerno poslopje za vajenske šole. Zidanje tega poslopja je pač lahko zagovarjati.

Od dobro vzgojenega, temeljito strokovno izobrazenega obrtnega naraščaja savisi napredek naše obrti ter gospodarstva. Zato bi morali vprašanju naših obrtnih nadaljevalnih šol posvečati mnogo več pozornosti kakor doslej. Pri nas se pogosto sklicujemo, da je naša država agrarna. Toda baš zaradi tega bi ne smeli pozabljati, kako velikega pomena tudi za agrarne države dobro razvita obrt in da je ne smemo zanemarjati na račun kmetijskih panog. Zakon o obrti predpisuje, kako se morajo ustanavljati obrtne nadaljevalne šole, toda teh predpisov mnoge občine ne upoštevajo, bodisi, da so preobremenjene ter ne zmorejo sredstev za vzdrževanje, bodisi da nimajo nam posvečajo dolžne pozornosti iz brezbrzičnosti. Obrtno šolstvo se tiče seveda tudi banke uprave in ZTOI, ki ga podpirata. V Ljubljani bi se morali združiti vsi ti činitelji — občina, banovina in zbornica — pri organizaciji in izpolnitvi obrtnega nadaljevalnega šolstva in da bi Ljubljana dobila poslopje za vajenske šole.

Mestna občina ima že pripravljeno zemljišče za osrednjo vajensko šolo, in sicer ob tehniški šoli na Mirju. Tam bi imelo strokovne vajenske šole vse potrebne delavnice, ki jih zdaj silno pogrešajo. Za zidanje tega tako potrebnega poslopja je tudi že zbran manjši stavbni sklad, in sicer 425.000 Din. Banská uprava daje vsako leto po 100.000 Din v ta sklad. Stroški bi znašali okrog poldrug milijon Din. Načrti so že izdelani. Toda večji del stavbnega sklada je baže zamrznjen in v tem je največja ovira.

Osrednja vajenska šola je po inkorporaciji okoliških občin se tem bolj potrebna. Teritorij ljubljanskega vajenskega šolstva se razteza v premeru 10 km ter obsega nad 2000 vajencev in vajenk. To dovolj zgovorno dokazuje, kako silno potrebna je posebná vajenska šola v Ljubljani. V zadnjih treh letih, ko je sicer gospodarska kriza zavirala industrijsko in obrtno delavnost izredno občutno, je v obrtne in trgovske poklice stopilo v Ljubljani 2010 vajencev.

UGRABLJENJE

Vesela muzikalna igra v režiji Geze v. Bolwaryja. V glavni vlogi Gustav Fröhlich in Marieluise Claudius. Zanimiva in napeta vsebina, polna konfliktov in zbiravega humorja, muzike in plesa! Elegantna in lepa žena hodo doživeti malo pustolovščino, kar se ji skoro posreči, ali... pride njena hči in na vesel način jo spravi na pravo pot.

Premiera tega filma jutri v KINU SLOGI

Sokolsko Smučarske tekme sokolske župe Kranj

Jesenice, 3. februarja

V soboto in v nedeljo so se vršile v Mojstrani smučarske tekme sokolske župe Kranj, katerih se je udeležilo v vseh panogah 228 tekmovalcev in tekmovalk. Prijavljenih je bilo vsega skupaj 351 tekmovalcev in tekmovalk iz sokolskih žup Kranj in Ljubljana, toda iz slednje župe sta tekmovala le dva brata, ostali se iz nerazumljivih vzrokov tekem niso udeležili, tako da so tekmovali v glavnem le pripadniki sokolske župe Kranj.

Tekme so vodili bratje Ravhekar Avgust, Humer Lovro, Buh Tone, Pristov Janko in Cesar Drago v Jesenic, Segar Boris, Korenini Drago, Rakar Franc iz Javornika ter Rabić Maks iz Mojstrane. Snežne prilike so bile v soboto zelo neugodne, v nedeljo pa precej boljše. Nesreč ni bilo, vsi tekmovalci so bili pred nastopom zdravniško pregledani.

Tek članov I. in II. razreda na 18 km. Proga je vodila proti Kranjski gori in nazaj nad vasjo Dovje v Mojstrano. Nastopno mesto in cilj pred hotelom »Triglav« v Mojstrani. Prijavilo se je 50 tekmovalcev, nastopilo 38, na cilj dospelo 30 od teh dva člana iz ljubljanske župe kot gosti. I. Rabić Miha Mojstrana v času 1.08.00, II. Černe Ivan Gorje 1.09.25, III. Petrič Anton Rateče 1.09.55, 4. Košir Friderik Kranjska gora 1.13.25, 5. Čebašek Jože Mojstrana 1.14.31, 6. Prešern Franc Radovljica 1.17.05.

Tek članov III. razreda na 10 km. Nastopilo 11, na cilj dospelo 7 tekmovalcev. I. Magister Stane Kranj 0.55.39, II. Skumavec Ivan Mojstrana 0.56.39, III. Brakar Drago Kranj 1.05.34, 4. Bolka Janez Predvor 1.09.05, 5. Tome Vlado Kranj 1.10.25, 6. Preželj Ciril Širovnica 1.12.45.

Člani: smuški liki: Nastopilo 37 tekmovalcev, na cilj prispelo 29. I. Bohinc Ivan Jesenice 1.42, II. Levstik Lojze Jesenice 1.45, III. Zwischenberger Adolf Jesenice 1.47, 4. Šporn Zdravko Javornik 1.52, 5. Kodrič Viktor Kranj 1.53, 6. Košir Friderik Kr. gora 1.55.

Člani: Skoki za sestavišmo tekmo in prosti skoki: Nastopilo 5 tekmovalcev. I. Čebašek Jože, Mojstrana 336.6 točk, II. Zupan Ivan Jesenice 371.5, III. Selan Jože Kranj 319.4.

Prosti skoki: Nastopilo 11 tekmovalcev. I. Zupan Ivan Jesenice 216.1 točk, II. Zupan Jože Jesenice 177.7, III. Kozjek Vinko Jesenice 160.4 točke.

Članice: Tek na 6 km. Nastopilo 5 tekmovalk. I. Azman Zdenka Kranj 35.20, II. Azman Marjana Kranj 41.30, III. Dobravac Stana Radovljica 44.37.

Članice: smuški liki: Nastopilo 4 tekmovalke, na cilj prispelo 2. I. Azman Zdenka Kranj 1.37.4, II. Azman Marjana Kranj 4.35.

Moški naraščaj: Tek na 3 km z zapreki, sneg slab, 18 zaprek, proga zelo tež-

ka. Nastopilo 50 tekmovalcev, na cilj prispelo 48. I. Kapus Jože Bled 22.30, II. Jemc Ciril Bled 22.51, III. Kokalj Slavko Bled 23.29.

Moški naraščaj: smuški liki. Nastopilo 38 tekmovalcev, na cilj prispelo 36. I. Trilar Igor Radovljica 1.11.3, II. Kokalj Slavko Bled 1.16.6, III. Ropret Ivan Jesenice 1.18.3.

Moški naraščaj: skoki. Nastopilo 15 tekmovalcev. I. Mežik Janko Rateče 222.8 točk, II. Bukovnik Leon Jesenice 214.5, 3. Kavalar Vinko Kranj 206.9.

Ženski naraščaj: Tek na 4 km. Nastopilo 11, na cilj dospelo 10 tekmovalk. I. Blaškovič Sabina Mojstrana 31.26, II. Pohar Vida Jesenice 31.56, III. Kokalj Majda Bled 32.07.

Smuški liki: I. Pohar Vida Jesenice 2.47, II. Pogačar Slavica Radovljica 2.56.7, III. Pernuš Polka Bled 3.26.

Tekme so pokazale, da se v edinicah sokolske župe Kranj smotno goje skoraj vse smučarske panoge in da imajo edince osobito med moškimi in ženskimi naraščaji dobre tekmovalce, ki nas bodo v doglednem času častno zastopale na tekmah doma in v tujini.

Ob 16. uri se je vršil v vseh prostorih hotela Triglav sestanek vseh tekmovalcev. V nabito polnih prostorih je imel župni starešina brat Jaka Spicar krasen govor, v katerem je bodril sokolsko mladino k vztrajnemu delu.

Sokol Ljubljana—Zgornja Šiška

Preko 60 članov in članic je prišlo na VII. redni občni zbor Sokola v Zgornji Šiški, ki je prav lepo uspel. Skupščina je s pomembnim govorom otvoril starosta brat Dorče Koch, ki se je spomnil tudi blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Učitelj, brat starešina Nj. Vel. kralja Petra II. V svojem markantnem poročilu je omenil tudi tri važne dogodke v društvu — t. j. nakup letnega telovadišča in njegovo ureditev, svetveno otvoritev tega telovadišča z uspešnim javnim nastopom in končno izgubo šolske telovadnice, ki pa ni mogla zaustaviti našega dela in poleta. Pred prehodom k poročilu ostalih društvenih činiteljev je brat starosta Koch še prečital poslanico Saveza SKJ, ki so jo navznoter s odobravanjem sprejeli na znanje. Iskrpno, stvarno, a prav nič suhoparno poročilo o društvenem delu je podal tajnik brat Pirs. Iz poročila obeh namestitev, ki ga je podal namestnik Br. Rajko Jenko, je razvidno, da je društvo vključno raznim evirnam in nevspešnostim prav marljivo delovalo, saj je bilo telovadišč vseh oddelkov 192, v 401 uri pa je skupno telovadilo skoro 8.000 pripadnikov vseh oddelkov. Društvo je priredilo društvene izširne tekme 8. aprila. Ženski naraščaj je dosegel lep uspeh na župnih tekmah 24. maja, s vsemi oddelki in vrsto starih bratov je doseglo na župnem srečanju, priredilo dne 8. julija na lastnem telovadišču uspeh javna nastop.

kjer je nastopilo 118 domačih telovadcev in končno je doseglo prvo srešanje tekme dne 6. septembra 1936. Udeležilo se je s telovadecimi tudi nekaterih nastopov sosednjih bratskih društev ter napravilo za pojedine oddelke več pešizletov.

Tudi prosvetno delo, darsi do pozne jeseni nismo imeli društvene dvorane, ni počivalo. Bilo je med letom več sokolskih pradašanj in nagovorov pred vrsto, v knjižnici, ki dobro posluje, 516 zabavnih in 18 sokolskih knjig. Tudi sokolski tisk je bil še dosti dobro razširjen, marjavi je bil tudi dramski oidek. Iz poročila prosvetnega brata Engelsbergerja je bilo razvidno, da bi bilo prosvetno delo lahko še uspešnejše, če bi bili imeli dvorano za prireditve. Iz poročila statističarke s. Zakotnik Slave je razvidno, da število pripadnikov ni padlo, saj je članstva 163. naraščaja 36 in deček okrog 150 — skupno torej 313 pripadnikov. Tudi blagajniško poročilo, ki ga je podala s. Zakotnik Vida, je kljub nekaterim dolgovom razveseljivo, saj ima na drugi strani društvo inventar vreden okrog 30.000 din in telovadišče, ki je vredno daleč preko 100 tisoč din. Pred volitvami v novo društveno upravo je predložil brat starosta skupščini še sklepe društvene uprave glede izvedbe Petrove petletke v našem društvu.

Ker se je članstvo že na članskem sestanku zedinilo glede liste nove društvene

uprave, so se volitve izvršile hitro. Za starosta je bil izvoljen bivši prvi namestnik in ustanovitelj društva brat Janes Pohar, za podstarosta brat Riha Karel, za namestnika br. Babnik France, za namestnico s. Sever Zora ter v upravo poveljni vsi bratje in sestre, ki so že bili tudi doslej v njej, med njimi tudi dosednji starosta brat Koch, kateremu se je novoizvoljeni starosta zahvalil za njegovo dosedanje požrtvovalno delo. S tehtnim programatičnim govorom, ki se je v njem dotaknil vseh važnih nalog, ki čakajo našega Sokola, je novi starosta zaključil uspešno skupščino.

— Sokolska župa Ljubljana poziva moški in ženski naraščaj ljubljanskih sokolskih društev, da se ob prihodnji obiska staroste Zveze slovenskega sokolstva in staroste COS brata Dr. Bukovskega udeležijo tebe prireditve: drevi ob 20 na Taboru slavnostnega »Slovenskega večera«, v petek ob 12.30 pa na glavnem kolodvoru odhoda brata Bukovskega. Udeležba na kolodvoru je v civilu z naraščajskim znakom, udeležba zvečer na Taboru pa v slavnostnih oziroma telovadnih krojih (moški naraščaj v rdečih srajkah). Društva, ki imajo naraščajske prapore, se udeležijo prireditve na Taboru tudi z naraščajskimi prapori. Zbiravo! — Načelstvo Sokolske župe Ljubljana.

Nevaren požar v kemičnem institutu

Električni grelec povzročil požar — Velika škoda na materialu in knjigah

Ljubljana, 4. februarja

V prostorih kemičnega instituta naše univerze, v poslopiju Tehnične srednje šole na Mirju, je nastal davi nevaren požar, ki bi bil morda postal katastrofa za vso okolico. Ko so davi prihajali mimo poslopja TSS ljudje, so malo pred 6. uroju iz šole sumljivo poka, ki jih je spremljal zvenket šip v oknih. Pokanje se je pojavljalo in se je jo izza razbitih šip v visokem pritisku takoj valiti gost dim. Nekdo je nemudoma pobegnil v bližnjo Vidmarjevo pekarno na voglu Rimske ceste, odkoder so telefonirali gasilski postaji, nkar so gasilci nemudoma prihiteli na Mirje z orodnim avtomobilom in motorno brizgalno. Pod vodstvom vodje g. Furjana so takoj vrli na hodnik in nato v kabinet izred. prof. inž. Janka Kavčiča, kjer je gorelo.

V plamenih je bila vsa oprema zlasti miza, omare, knjige ter divan. Gogel je tudi že strop in so ga morali gasilci izsekati ter razkopati. Požar san na sebi je bil kmalu pogasjen in s tem odstranjena nevarnost za vse poslopje, vendar so morali gasilci, ki so jim prišli na pomoč tudi člani prostovoljne gasilske čete, ostati še dolgo pred poslopijem. Predno so kabinet izpraznili ter znosili na hodnik in v druge prostore razno orodje, ki so ga morali še pravčasno rešiti. Hodnik sam je bil preplavljen z vodo, ki je že preje ponorila uhajala iz cevice aparata za sesanje vakuma, priključene na vodovod. Od vročine so popokale šipe v oknih, a bi jih popokalo še več, da ni strežnika, ki je prišla pospravljat, malo preden so prihiteli gasilci, pravčasno zaprla vrata na hodnik. Ogenj je povzročil v kabinetu g. profesorja pravo opustošenje ne samo na pohištvo in stenah marveč tudi na dragocenih, preciznih aparatih, v glavnem na na knjižnici, beležkah in raznih kemikalijah. V tem pogledu je škoda neprecenljiva, dočim je na aparatih in pohištvo samem povzročil požar le za okrog 20.000 Din škoda.

Iz Trbovelj

— Trboveljski Sokol v preteklem letu. V soboto zvečer je podal tukajšnji Sokol obroč svojega dela v preteklem letu. Občni zbor je vodil starešina g. Pleškovski, ki se je ugodoma spomnil blagopojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, pozdravil starešino jugoslovanskega sokolstva Nj. Vel. kralja Petra II, nato pa so navzoči počastili še spomin med letom umrlih članov. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je društvo tudi lani doseglo na vseh poljih sokolskega udejstvovanja lepe uspehe. Vsi društveni oddelki so marljivo delovali in tako pripomogli, da se je na eni strani znatno znižal dolg društva, ki je nastal pred 10 leti z zidavo sokolskega doma, na drugi strani pa, da so bili oboroženi v prosvetnem in telesno-vzgojenem pogledu kapi rezultati. Število članstva se je sicer nekoliko znižalo, vendar se pa večina članstva zaveda nalog, ki jih nam postavlja Sokolstvo. Pri debati o Petrovi petletki je bilo soglasno sklenjeno, da se k sedanjim dvoranam približa še ena dvorana s ostalimi potrebnimi prostori. Posebno pažnjo pa bo društvo v okviru petletke posvetilo tudi dejavnemu izpopolnjevanju in prosveti članstva. Pri volitvah je bila po večini izvoljena dosedanja društvena uprava.

— Razpis volitev delavskih zaupnikov. Rudarska zadruga je včeraj razpisala volitve obratnih delavskih zaupnikov za trboveljski rudarski revir. Volitve bodo v nedeljo 14. t. m. Volilni pravilnici so vsi delavci in delavke, ki so dovršili 21. leto starosti. Voljeni pa smejo biti moški delavci, zaposleni pri rudniku, ki so dovršili 24. leto, so jugoslovenski državljani, niso analfabeti ter so pajmanj 3 leta zaposleni pri rudniškem podjetju. Na 100 delavcev se voli 1 delegat in 1 namestnik. Verjetno je, da bo tudi v našem revirju vloženih več list, vendar se situacija po obojestranskih priključih ne utegne bistveno spremeniti. Ta mesec bodo torej imeli v našem revirju kar dve volitvi in sicer 14. t. m. volitve delavskih zaupnikov, 28. t. m. pa volitve delegatov v bratovsko skladniso. Obe volitve so za delavce važne, vendar smatra delavstvo za važnejše volitve v bratovsko skladnico, kar je razumljivo, saj je ta socialna ustanova edina podpornica delavstva na stara leta, zato ni čuda, da celokupno delavstvo z največjo pozornostjo in skrbjo spremlja delovanje bratovske skladnice.

— Razpisnice za brezposelne. Občina poziva vse v tukajšnji občini bivačje brezposelne, da se nemudoma prijavijo v občinski socialni uradu zaradi zamenjave starih izkaznic, ki so postale ša-

kalor so mogli ugotoviti gasilci, je nastal ogenj zato, kar je ostal čez noč vključen električni grelec pri pisalni mizi. Električno telo se je segrelo in se je proti jutru vnela miza, nkar so plameni prešli na divan in na druge predmete v kabinetu.

Tudi na Friskovcu je gorelo

Mestni gasilci so bili tudi sredi pozvani na Friskovec, kjer je gorelo v stanovanju ge. M. Mikličeve, v hiši št. 3. Vneli so se v strop vdelani leseni tramovi in sicer od dimnika. Gasilci so prispeli na Friskovec ob 20. z motorno brizgalno in z orodnim avtom ter so morali razkopati strop, nkar šele so z vodo zadušili ogenj. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša okrog 5000 dinarjev.

Požar v Utiku pri Skaručni

Prednočnim je izbruhnil velik požar v Utiku. Rdeči petelin se je okrog 22. pokazal na gospodarskem poslopiju posestnika Janeza Kimovca po domače Pika, kraj vasi. V trenutku so plameni zajeli pod in udarili na podstrešje, kjer je bilo spravljeno blizu 10 voz sena. Na pomoč so najprej prihiteli sosedje, nato pa gasilci iz Kosev, ki so se jim kasneje pridružili še gasilci iz Polja ter iz Vodice. Ogenj se je medtem že razširil na šupo in drvarnico. Gasilci so morali napeti vse sile, da so ohranili pred plameni hišo. To se jim je tudi posrečilo, dočim je ogenj medtem že opravlil svoje razdiralno delo na gospodarskem poslopiju. Pod je pogorel do tal, prav tako drvarnica z zalogo drv, butarami in raznim orodjem. Zgorelo je tudi nekaj voz in popokala nova strešna opeka, ki jo je imel gospodar pripravljeno, da bi spomlad prikril streho. Gasilci so opravili svoje delo šele okrog 2. ponoči. Škoda znaša okrog 50.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnico. Kdo je zažgal, še ni ugotovljeno, najbrž pa je bila spet na delu zlobna roka, saj je v vseh pod šmarno zero gorelo v zadnjem času že pet- ali šestkrat.

veljavne, z novimi. Vsak brezposelni mora prinesiti s seboj staro izkaznico, delavsko knjižnico in družinski izpisek. Da se brezposelni omeje event. neprilika, naj si takoj preskrbe nove izkaznice.

Rudniški gasilci so zborovali

Trbovlje, 2. februarja

V svojem domu na Vodah so imeli v nedeljo popoldne rudniški gasilci svoj 56. letni občni zbor, ki se ga je udeležilo poleg rednega članstva tudi mnogo podpornikov našega gasilstva. Občni zbor je vodil dolgoletni društveni predsednik g. Hauptman, ki je v svojem poročilu povdarjal, da se je v preteklem letu uresničila dolgoletna želja vsega članstva, ko je bil nabavljen nov reševalni avto. Da je bila ta človekoljubna misel v razmeroma tako kratkem času uresničena, je pač zasluga vseh gasilških četnikov, ki so z neprimernim požrtvovaljem, ljubeznijo in tovariškim vzajemnostjo prevzeli in izvrševali to težko nalogo. Posebej pa se je predsednik zahvalil še društvenemu tajniku za njegovo neumorno delavnost pri tej akciji, pravtako pa tudi vsem društvom in korporacijam, predvsem Trboveljski premogokopni družbi, ki je tej akciji priskočila na pomoč z večjim zneskom.

Iz poročila, ki ga je podal društveni tajnik g. Ule, je posneti, da smatrajo društveni funkcionarji preteklo poslovno leto za eno najplodnejših v rudniškem gasilstvu. Drzna je bila pravzaprav misel, da se započne v sedanjih težkih časih akcija za nabavo reševalnega avtomobila. Toda uspeh je bil dosežen le, ker se je sleherni tovariš zavedal pomena započete akcije, predvsem pa, ker je že v tradiciji gasilstva, da se enkrat započete akcije izvedejo do kraja brez ozira na težave in ovire. Da je to mogoče, je potrebna predvsem disciplina, idejna zaveza, ljubezen do stvari, požrtvovalnost in tradicionalno gasilsko tovarštvo, ki pri delu za bližnjega ne pozna razdvojenosti. — Rudniška gasilska četa šteje 54 rednih in 139 podpornih članov, kar je vsekakor lepo število. Nanovo je bilo sprejetih 8, nekaj pa jih je izstopilo. Umrli pa so 4 člani. Društvo šteje rasen tega 1 ustanovnega in 2 častna člana. — Upravni odbor je imel 9, člani poveljstva 1 sejo, 1 seja pa je bila skupna z vsemi ostalimi trboveljskimi četami. Četa se je udeležila vseh važnejših prireditev brat-

skih čet, na rojstni dan svojega visokega pokrovitelja kraljevida Tomislava je priredila slavnostno akademijo, v poletju je bila blagoslovitev reševalnega avtomobila, jeseni pa je bil prirejen areolov, ki je tudi dobro uspel. Skupno je imelo društvo 285 dopisov. — Reševalni oddelki je izvršil s svojim avtomobilom na račun bratovske skladnice 278 prevozov bolnikov, na račun OUZD 17 prevozov in na privatni račun 46 prevozov, skupno je torej interveniral v 341 primerih, kar pač najbolj utemeljuje potrebo te človekoljubne ustanove.

Iz poveljniškega poročila je razvidno, da je imela četa v minulem letu 25 vaj. Požarov ima četa zabeleženih tri in sicer v juliju je gorelo poslopje g. Müllerja v Bevschem, istega meseca hlev g. Kalška v Kurjavi in zadnji dan v lanskem letu je gorel gozd pod Klekom.

Tudi društvena blagajna izkazuje zadovoljivo stanje. Premožanje čete je letos za okroglo 30.000 Din večje nego je bilo v preteklem letu, kar je vsekakor razveseljivo.

Kakor prejšnja in prav nič manj razveseljivo tudi poročilo prosvetarja čete g. Aškerca. Pevski oddsek vodi z velikim uspehom in neugnanu vno g. Janiko Jerman. Pri tem oddseku sodeluje 22 rednih članov. Oddsek je imel nad 50 pevskih vaj, ki so bile vseskozi redno obiskane, kar dokazuje discipliniranost članstva. Oddsek je nastopal na gasilski akademiji v društvenem domu, na Florjanovo nedeljo na cerkvenem koru, prilikom radio-oddaje iz Trbovelj v okviru prireditve laške gasilske župe, ob proslavi 10-letnice gasilske čete pri Sv. Katarini in končno v cerkvi na rojstni dan pokrovitelja gasilstva kraljevida Tomislava. — V delokrog društvene prosvete spada tudi delovanje šramel seksteta, ki je pravtako delaven in je nastopil pri vsaki primerni priliki. Sekstet vodi g. Ferdo Planinc z veliko požrtvovalnostjo. Društvo ima tudi društveno čitalnico, ki jo vodi g. Pustišek.

Članstvo je izvolilo tudi za bodočo leto z večino glasov stari odbor s predsednikom g. Hauptmanom na čelu. Občni zbor je bil nato v najlepši tovariški slogi zaključil z vzklikom vseh zbranih gasilških četnikov Nj. Vel. kralju in pokrovitelju kraljevidu Tomislavu, ob koncu pa je pevski zbor zapel gasilsko himno, nkar je bilo zborovanje rudniških gasilcev v najlepši tovariški harmoniji zaključeno. —

Beleznica

KOLEBAR

Danes: Četrtek, 4. februarja katoličanski Andrej Kor.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matice: Maryša.
Kino Ideal: Demonska žena.
Kino Sloga: 90 minut postanka.
Kino Union: Petrograjski slavček.
Splošno žensko društvo: predavanje vseučiliškega docenta dr. Boža Škarja o ev. genikih ob 20. na šenjskobojski šoli.
Natacarski ples ob 20. v Kazini.
Sjovanski večer ob 20. na Taboru.
Razstava ženske domače obrti, Gradšče 14.
DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, B. hovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek 4.: Dež in vihar. Red A.
Petek 5.: Zaprla.
Sobota 6.: Korajza velja. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek 4.: Hovanshina. Red Četrtek.
Petek 5.: Zaprla.
Sobota 6.: Baletni večer. Premierski abonma.
Nedelja 7.: Ob 15. Pri treh mladencih. Izven.
Cene od 30 Din navzgor.
Ob 20. Navhanka. Izven.

★
G. Maks Froman je našel kot gost koreograf »Baletni večeri, ki se bo vršil v soboto 6. t. m. za premierski abonma. G. Froman spada med najbolj renomirane baletne mojstre. Ime plesne družine Froman ima na plesnem polju internacionalne sloves. Je predstavnik tradicionalnega ruskega baleta, ki goji panogo z največjim spoštovanjem do tradicije. Ples, ki jih je našel kot zasnovani na podlagi nenavadno visoke kulture in okusa, ter popolnega obvladovanja vseh teoretičnih in praktičnih plesnih prvin. Kot solo plesalci bodo nastopili: gg. Froman, Golovin, in g. Bravničarjeva in Japleeva. Dirigent dr. Svava. Izvajali bodo Rimski-Korakova: Seherzad, Schumannove: Les pavillons in Polovose ples iz Borodineve opere »Knez Igor«. Na baletnem večeru bo sodeloval pomnoženi balet, operni zbor in gg. Janko, Rus in Jelnkar. P. n. abonente prosimo, naj poravnajo do 14. t. m. 6. obrok za abonma.

Iz Kranja

— Miki je geslo letošnje sokolske predpustne zabave, ki bo v soboto večer v Narodnem domu. Pa ne samo Miki-oe, Miki-ji in njihove družinice, tudi poljubno maskirano spremstvo vabimo, da pride. Izmed njih izbere Miki-ji in Miki-oe najlepšo ter jim poklonijo darila. Oglejte si njihovo ranjanje in poveselite se z njimi. Zdravo!

MASKE! Na pustni torek gledališka

REDUTA

v Narodnem domu v Kranju

— Vajenec okradel gospodnjo. Na Blejski cesti pri Rebolju je nedavno otvoril svojo krojaško delavnico g. Jeršin. V ponedeljek pa je njegov vajenec 19 letni C. S. vtiolil v zaklenjen predal pisalne mize ter iz njega Jeršinu ukradel znesek Din 3.000.—, potem pa jo je s prvim vlakom in s svojim plenom popihal iz Kranja. — Tivino je Jeršin kmalu opazil in takoj prijavil orožnikom. Protno so domnevali, da se je C. odpeljal proti Beogradu, včeraj pa je iz Celja od orožniške postaje že prišla vest, da so C. v Celju prišli. Tako je predrzni tat le malo časa užival ukradeni denar.

124 sodnih odpovedi stanovanj

Čedalje več je takih najemnikov, ki jim morajo hišni posestniki sodno odpovedati stanovanje

Ljubljana, 4. februarja. Stanovanjska kriza je v glavnem premagana. V Ljubljani so zgradili toliko novih hiš, da ima lahko sleherni Ljubljančan nad sabo posteno streho kot stanovanjski ali sobni najemnik. Seveda ni bila obremenjena s stanovanjsko krizo premagana tudi denarna kriza in kriza zasluzka. Zal se ne moremo ugotoviti, da so delovne in gospodarske razmere take, da lahko sleherni Ljubljančan lahko zasluži za pošteno življenje. Čedalje več je na pr. najemnikov, ki ne morejo plačevati v redu najemnine. Hišni posestniki se zato v sodno in zahtevajo sodno odpoved, ker se neplačujoči najemniki za običajno odpoved navadno ne zmenijo. V tem januarju je bilo 124 najemnikov, ki so bili razpisani za sodno odpoved. Številka za januar je razmeroma zelo visoka v primerjavi z odpovedmi v prejšnjih letih.

V Ljubljani je že mnogo velikih stanovanj, ki so prazna, ker enostavno ni strank, ki bi zmogle najemnino za luksuzna stanovanja. Pridobitniki in nekateri drugi iz finančno močnih krogov imajo po večini svoje hiše. Velika stanovanja si drže še nekateri zasebni uradniki in ljudje z dobro dohodno. Ti sodni poklici, državni uradniki in vojni zasebni uradniki pa že skušajo izhajati s kolikor mogoče cenami stanovanj, kajti njih plače niso primerne za luksuzna stanovanja. Preseljujejo se iz dražjih v cenejša stanovanja, iz sredine mesta na periferijo.

Naš srednji sloj zaradi dragih stanovanj najbolj trpi. Med strankami, ki jim na sodišču odpovedujejo, je tudi največ strank iz srednjega sloja. V večini so zasebni in državni uradniki, ki imajo številne družine. Ne morejo plačati najemnine ali jo plačujejo tako nerodno, da pokliče hišni lastnik na pomoč in v upanju na stranko, ki bo redno plačevala najemnino. Hišni posestniki imajo tudi raje prazno stanovanje kakor najemnika v hiši, ki najemnine ne plačuje. V časopisih čitamo dan za dnem oglase, s katerimi iščejo gospodari stranke le pod pogojem, da so ločne plačnice in stalne. Pač znamenje časa, kakor pogoj, da stranka nima otrok!

Redko se zgodi, da najemnik gospodaruje stanovanjem sodno odpove. V januarju sta samo dva sodna odpovedala stanovanje, prvi zato, ker mu gospodar ni znižal najemnine, drugi pa zato, ker ni bil s stanovanjem za-

dovoljen. Med razlogi, ki so jih hišni posestniki navedli za upravičenost sodne odpovedi, so ne kateri prav zanimivi. Kakor smo že omenili, je bil pri večini odločujoči razlog neplačevanje najemnine. Nekaj hišni posestnik je poklical sodnijo na pomoč, ker se stranka ni držala predpisane hišne reda. Drugi je navedel, da stranka ni upoštevala stanovanjske pogodbe. Mnogo je tudi sodnijskih odpovedi zaradi prodaje hiš. Kakor je znano, so hišni posestniki v Ljubljani zelo obremenjeni s hipotekami in zadnja leta ljubljanske hiše zelo menjavajo lastnike. Upniki, ki so v večini denarni zavodi, kupujejo zadolžene hiše in ob tej priliki se izprazni tudi to ali ono stanovanje s silo paragrafa.

Med sodnimi odpovedmi v januarju je bila tudi ena zaradi prepirov in razgrajanja stranke. Neka stranka je omili perilo v kuhinji, čeprav je imela za sušenje perila določen prostor pod streho. Gospodar je tej stranki sodno odpovedal stanovanje s motivacijo, da ne sme imeti vlage v hiši. Neka stranka se je vedla nerazumno do gospodarja in je zaradi tega dobila s sodnje odpoved stanovanja. Tri stranke niso hotele občajno gospodarjevo odpoved vzeti na znanje. Gospodar je bil prisiljen poklicati zakon na pomoč.

Tudi mestno poglavarstvo je v januarju odpovedalo nekaj strankam stanovanja v svojih hišah, ker so stranke kršile hišni red. Med sodnijskimi odpovedmi v januarju so tudi odpovedi veletrgovca I. C. Mayerja, ki je odpovedal stanovanje vsem strankam v svoji hiši na Marijinem trgu in Wolfovi ulici. Kakor je znano, bo veletrgovca Mayer to staro hišo podrl do tal in na tem mestu zgradil moderno trgovsko in stanovanjsko palačo. V maju bo hiša izpraznjena, naka jo bodo takoj začeli podirati.

Seveda se ni pribilo, da bodo vse stranke, ki jim je bilo v januarju odpovedano, v dobolem roku zapustile stanovanje. Nekatere vztrajajo do zadnjega, to je do trenutka, ko pridejo izvršilni organi in stranko s silo deložirajo. V Ljubljani je pa že tudi nekaj takih strank, ki romajo iz hiše v hišo, najemnine pa nikjer ne plačujejo. Kakor smo izvedeli zaupno, pripravljajo ljubljanski hišni posestniki vrniti letošnjim najemnikom, v kateri bodo vsi, ki znajo spretno izkoristiti potrebljivost hišnih posestnikov in si na ta način prihranijo stroške za najemnino.

Akademiki so izpolnili svojo nalogo

Akademski odsek JČ lige je imel snoči svoj tretji redni občni zbor

Ljubljana, 4. februarja. Mladina, ki se je začela zadnja leta udeleževati v ljubljanski JČ ligi, se dobro zaveda svojih nalog ter pripravlja na delo, ki jo čaka kot naslednico starejše generacije. Snoči je imel Akademski odsek JČ lige tretji redni občni zbor v Kazini. Akademski odsek je bil še posebno delaven v preteklem poslovnem letu in poročila na občnem zboru so bila v resnici lepa revija uspehov.

Predsedniško poročilo je podal J. Procházka. Orisal je delo odseka stvarno brez fraz. Iz njegovega poročila prav lahko sprevidimo, da je AO v preteklem poslovnem letu dokazal svojo upravičenost ter nudil v resnici krepko podporo JČ ligi. Predsednik je našel številne prireditve in akcije odseka v preteklem letu. Decembra 1935 je AO priredil predavanje slovaškega pesnika K. Geraldinija, ki je predaval o idejni smeri mlade slovaške literarne tvorbe. Marca 1936 je AO priredil slavnostno akademijo v proslavo rojstnega dne prezidenta Osvoboditelja T. G. Masaryka. Med počitnicami so se nekateri člani odseka udeležili sestanka dijaške Male antante na Bledu, kjer so navezali stike s češkoslovaško delegacijo.

Glavno delo AO je bilo v preteklem letu združeno v pripravah in organizaciji razstave češkoslovaške povojne knjige. Predlog za prireditve razstave je sprožil akademik L. Stare. Na razstavo so se začeli pripravljati že spomladi in je bila vsestransko temeljito pripravljena ter organizirana. Hkratu z razstavo so priredili tudi češki

teden, ki se je začel na češkoslovaški državni praznik 28. oktobra z otvoritvijo razstave. Razstavljenih je bilo okrog 2500 knjig. Knjige, ki so bile napredne, so skoraj vse prodali. Univerzitetne knjižnice so dobile v dar okrog 1000 knjig. Vse knjige so ostale v Ljubljani. AO je bil zastopan v delegaciji jugoslovenskih lig v Pragi v začetku decembra po predsedniku Procházki. Iz akademskega odseka je izšla pobuda za ustanovitev »Slovaškega sveta« dobro revije, ki se je že dobro uveljavila pri nas in ki prinaša tehtne doneske delu za slovaško vzajemnost. Pri reviji sodelujejo predvsem delavci Akademskega odseka. Zadnje čase so akademiki razmišljali tudi o ustanovitvi češkoslovaškega instituta, pozneje je pa bil sprožen predlog, da bi se osnoval slovaški institut. Stvar še ni dozorela.

Tajniško poročilo, ki se nanaša predvsem na administrativno delo, je podal tajnik A. Klemenčič, blaginjsko pa blaginjski E. Stare. Dohodki odseka znašajo skupno 39.495 Din, izdatki pa 32.200 Din. Premoženje odseka znaša okrog 10.000 Din in se je povečalo v preteklem letu za okrog 4000 Din. Poročila so bila soglasno prejeta. Soglasno je bil izvoljen tudi novi odbor, in sicer: predsednik A. Klemenčič, podpredsednik L. Stare, I. tajnik Nada Kladnik, blaginjski E. Stare, tajnik II. Kugler Dana, odbor Z. Sodnik, K. Skaberne, M. Fetič in M. Megušar, revizorja pa Jos. Procházka in Mira Kostanjevčeva. V imenu JČ lige je čestital odseku k njegovim res lepim uspehom dr. V. Murko. Pri slu-

čajnostih so razpravljali o letošnjem programu odseka in kako bi se bolj poživili njegovo delo. J. Procházka je prijavil v imenu akademskega društva Ekinstva to društvo kot kolektivni član akademskega odseka. Akademski odsek namerava letos

prirediti akademijo v proslavo 15 letnice JČ lige v Ljubljani in organizirati ekakurzio na češkoslovaško. Skrbeli bodo tudi za zamenjavo akademikov, da bodo naši na češkoslovaškem med počitnicami zaposleni ter izpolnili svoje praktično znanje.

Ruska Akademija znanosti je zdaj v službi komisije, ki pripravlja načrte za tretjo petletko

Ruska akademija znanosti, ki jo je ustanovil leta 1725 Peter Veliki, je gojila pod carskim režimom slasti abstraktna raziskavanja, iskala je nove vire sirov in proučevala azijske jezike. Svojega značaja tudi v prvih letih po revoluciji ni izpremenila. Izprememba je nastala šele leta 1929, ko je bilo akademiji naročeno, naj izdelava znanstvene temelje za reorganizacijo narodnega gospodarstva. Takrat je prišlo v Akademijo mnogo komunistov, ki so se odlikovali v raznih panogah tehnike. Pet let je bila Akademija neposredno podrejena vladi in njena centrala, administrativna in glavni znanstveni zavodi so bili premeščeni v Moskvo, da bi bilo omogočeno tesnejše sodelovanje.

V novembru 1935 se je ruska Akademija znanosti temeljito reorganizirala in ni zastavila tri cilje. Najprej je hotela prenehati s pasivno registracijo znanstvenih idej. Drugi cilj je bil zanimati se in pospeševati vse znanstveni napredek v konstruktivni smeri. Končno je Akademija sklenila uporabiti vse znanstveni napredek za povzdigo države in doseg ideala brez razredne družbe. Važen del Akademije je njena tehnična sekcija, ki nima samo lastnih znanstvenih laboratorijev in ki ni samo v stalnih stikih z industrijo in vlado, temveč pazi tudi, da pridejo tehnični izumi takoj v posejine industrijske panoge. To velja zlasti za novosti na polju energije, rudarstva, tehnične fizike, kemije in mehanike. Akademija si prizadeva mehanizirati vso proizvodnjo in obvladati njeno vodstvo na daljavo (telemehanika). Posebno važnost polaga Akademija na to, da se prouče vsi naravni viri sirov in energije in da se doseže čim racionalnejše izkoriščanje teh virov. Zato organizira vedno nove znanstvene ekspedicije.

Zdaj, ko pripravljajo v Rusiji načrte za tretjo petletko, so nastale v Akademiji znanosti zopet izpremembe. Nekatere sekcije so razpuščili, druge pa premeščili v drugo mesto. Na drugi strani so pa znatno razširili delokrog sekcije socialnih ved, kajti zdaj velja za glavno nalogo Akademije proučevanje kulturnega in gospodarskega napredka ruskega naroda, da bo mogoče ta dognanja smotno uporabiti pri izgraditvi nove družbe. Akademija je zaskrbljena v službi komisije, ki izdeluje načrte za tretjo petletko. Naloga Akademije je zlasti v tem, da bo pomagala re-

1. Izdelati v pogledu geologije, geokemije in geofizike prospektorske metode korištnih mineralij zlasti cinka, dragocenih kovin in nafte.
 2. Rešiti vprašanje energije s tem, da se združijo in zgradi nove elektrarne, da bo mogoče po vsej Rusiji napeljavati električno omrežje visoke napetosti.
 3. Razširiti vire zemeljskega plina, izkoristiti jih racionalneje in bolje izločati stranske plinske produkte, nastajajoče pri industrijski proizvodnji.
 4. Najti novo vrsto goriva za motorje z notranjim sežiganjem.
 5. Poenostaviti tehnološke, kemične in metalurške procese.
 6. Povečati pridelek žita.
 7. Omogočiti razvoj poljedelstva in ribarstva na temelju novih znanstvenih raziskavanj in dognanj.
 8. Razširiti telemehaniko in z avtomatično proizvodnjo v industriji. Pomagati z novimi odkritji v teoretični fiziki.
 9. Uvesti ravnotežje gospodarskega življenja v Rusiji v načrtih bodoče petletke.
 10. Studirati zgodovino narodov SSSR.
- S tem programom nikakor še ne bo izčrpano delovanje ruskih akademikov na vseh poljih znanosti. Vidi se pa prizadevanje Akademije ubirati pot, ki jo smatra ruska vlada v danem trenutku za najpotrebnejšo.

Svet čez tisoč let

V času, ko slišimo vse polno prorokovanj, kakšno bo letošnje leto in kako se nam bo v prihodnjih letih vedno bolj gojilo, se je oglasil tudi ameriški profesor Henry Olrich s svojim prorokovanjem in temeljito razpravo, kakšen bo svet čez 1000 let. Prorokovati za 1000 let naprej odgovarja rekordnim pojmom vsega največjega in najvišjega, kakor so pač vajeni v Ameriki. Ameriški profesor pravi, da bodo čez 1000 let izprani vsi petrolejski viri na zemlji in izkopani vsi premogovniki. Ljudje bodo rabili za kurjavo in pogon samo silo vetra, sončno toploto in silo morskih valov. Hiše bodo sicer še vedno zidane iz kamna, opeke, stekla in jekla, toda gradili jih bodo tako enostavno, hitro in kjerkoli, da ne bo potreben noben gradbeni načrt. Hiše bodo tako razkošno opremljene, da si kaj takega niti najbujnejša do-

mišljka ne more izmisli. Vse domače in divje živali bodo iztrebljene, ostane jih nekaj samo še v živalskih vrtovih. Tako ostane človek sam na zemlji in bo moral biti počes počes vegetarijane. Svet bo torej prazen in pust, saj ne bo imel človek ob svoji strani niti psa, niti mačke.

Zanimanje za kanadske petorčke

Američani zelo prenehne po senzacijah in to dokazuje tudi veliko zanimanje za kanadske petorčke. Od vseh strani prihajajo ljudje, ostane jih nekaj samo še v živalskih vrtovih. Tako ostane človek sam na zemlji in bo moral biti počes počes vegetarijane. Svet bo torej prazen in pust, saj ne bo imel človek ob svoji strani niti psa, niti mačke.

Sterilizacija v Ameriki

Ze davno pred Nemoj so poznali sterilizacijo v Ameriki, kjer se je izmed 48 držav odločilo za njo. V teh državah imajo posebne zakone o sterilizaciji, zasnovane seveda na drugačnih temeljih, kakor je nemški. V vsaki državi je zakon drugačen, povsod pa delajo razliko med prostovoljno in prisiljeno sterilizacijo. Prisiljena sterilizacija je dovoljena samo v nekaterih državah in sicer samo v primeru najtežjih zločinov ali duševne bolezni. Te dni so se pa zbrali v Ameriki strokovnjaki na polju sterilizacije, da prouče sedanje uspehe. Sterilizacij je bilo doslej v Ameriki 23.118. Izmed vseh metod se je najbolj obneslo obsevanje z rentgenovimi žarki ali radijem. Večinoma sploh ni treba spraviti bolnika v bolnico. Pač je pač varno, če se pečuje s sterilizacijo po tej metodi ljudje, ki nimajo zadostne strokovne izobrazbe in izkušnje.

Po odloku ameriškega vrhovnega sodišča je določena težka kazen v primerih, kjer sterilizira zdravnik človeka brez njegovega pismenega soglasja. Izjeme so dovoljene samo, če gre za pomoč bolnemu, ki je onemogel in pa tani, kjer je bila sterilizacija odročena po odloku sodišča.

Kupuj domače blago!

Georges Ohnet: ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— Gospa, — se je nasmehnila Lucie ožono in pokazala na svojo žalno obleko, — prihajate baš v zelo težkem trenutku.

— Vidim to, gospodična, — je odgovorila komtesa mirno — in baš ker ste tako žalostni, prihajam k vam. Pošljite me nekdo, ki se zelo zanima za vas.

Po teh besedah, po tej edini dvojni zvijači, ki si je hotela plemenita žena pomagati z njo, se je Lucie obraz zjasnil, njena bledica je izginila, oči so se ji zalesketale in zroč na neznanko je vprašala prijazno:

— Vi prihajate od grofa de Fontenay?

— Da, od grofa, — je odgovorila Mina s težkim zadrževano bridkostjo videč, da dekle niti za hip ni oklevalo in da ji je prišlo grofovno ime takoj na misel, da so ga izgovorila njena usta tako, kakor da je brez Armanda vse na svetu brez pomena.

— Vstopite, prosim, — je dejala Lucie in se umaknila komtesi, — in oprostite, da vas spreje-

mam tu. Toda danes bežim od svojega lastnega doma.

In tiše je pripomnila:

— Zdi se mi, da je poln smrti.

Mina je lahno sklonila glavo, se zahvalila s kretljivo roko za povabilo in vstopila. Vrtna utica je bila zelo okusno opremljena. Prepričana, da je na varnem, je postala komtesa zopet hladnokrvna. Pozorno je ogledovala Lucie in spoznala je takoj na prvi pogled, da je taka, kakršno se je bala najti, mlada, dražestna, usvarjena za to, da vzbudi v moškem silno, morda naravnost zločinško strast, vredna ljubezni. Lucie se je začudila njenemu plantecemu pogledu. Komtesa je komaj čakala, da ji dekle odpre svoje srce.

— Pravkar ste doživeli globoko žalost, — je začela, — vem, da je vam vrla žena nadomeščala mater in neenkrat ste ostali sami, navezani nase v tem velikem mestu, kjer nikogar ne poznate.

— Ne, nikogar.

— In tako mladi ste... Koliko je vam let?

— Dvaindvajset, gospa!

Mina je čutila, kako jo je spreletel mrz po vsem telesu. Dvaindvajset let! Ona bi lahko imela že hčerko te starosti. Kako naj obsoja Armanda, da se je zaljubil v to dražestno dekle in da ga tudi ona ljubi? Gorje! Saj to dekle je pomladno jutro, zvečeto in sveže, obdarovano z vsemi čari, da lahko očara moškega. Kako bi ji mogel kljubovati? Nje same se je pa že dotaknila starost s svojim ledenim krilom in njena lepota je že ve-

Dotrpel je

HAMOV JANKO

TRGOVEC

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek, dne 5. februarja 1937, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Komenskega 36, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, 11. februarja 1937, ob pol 7. uri jutraj v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 4. februarja 1937.

Žalujoči ostali.